

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21329 - Intervenció Psicològica en Trastorns Psicopatològics en Adults / 1
Titulació	Grau de Psicologia - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Balle Cabot <i>Responsable</i> maria.balle-cabot@uib.es	12:00	13:00	Dimarts	02/09/2019	30/06/2020	Despatx 007 Edifici científicotècnic (IUNICS)
Alfonso Morillas Romero	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura pertany al mòdul d'Intervenció i Tractament Psicològic i s'imparteix en el primer semestre de quart curs. S'adreça, en un nivell molt introductori, a l'adquisició de coneixements i destreses relatives a les aplicacions clíniques de les tècniques i procediments d'intervenció psicològica que compten amb suport empíric per al tractament de trastorns psicopatològics específics en adults.

L'objectiu fonamental de l'assignatura és el d'introduir els principis bàsics de la pràctica clínica basada en proves en el tractament dels trastorns psicopatològics en adults.

Per això, es farà especial èmfasi en:

- conèixer i aprendre a utilitzar els principals recursos existents que són a la base del moviment de tractaments amb suport empíric i de la pràctica clínica basada en proves (el llistat de tractaments amb suport a la recerca de la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i les recomanacions de l'Institut Nacional per la Salut i l'Excel·lència en l'Atenció Clínica [NICE] del Regne Unit) i
- saber com hauria de ser l'aproximació esglaonada al tractament (nivells d'intervenció en psicologia clínica) per als diferents trastorns psicopatològics.

Partint d'aquest marc general, s'estudiaran:

- quines són, a dia d'avui, les intervencions que compten amb suport empíric per al tractament dels diferents trastorns d'ansietat, els trastorns depressius (centrant-nos en el trastorn depressiu major) i els trastorns de la conducta alimentària i (b) de manera molt general, els continguts bàsics d'aquestes diferents intervencions.

Guia docent

Requisits

Recomanables

Formalment no n'hi ha cap. Però, a banda de disposició per estudiar (en el sentit clàssic de la paraula), s'espera que l'alumnat hagi cursat i tret profit de les altres assignatures que fan part d'aquest mòdul (Intervenció i tractament psicològic) i d'altres mòduls, especialment, els de Diversitat humana, personalitat i psicopatologia i el d'Avaluació i diagnòstic psicològic. També s'espera un coneixement suficient d'anglès per poder llegir textos científicotècnics.

Com ja s'ha indicat a l'apartat "Idioma" d'aquesta guia, la llengua vehicular de l'assignatura, en tots els seus àmbits, és el català. I no existeix cap adaptació curricular per a les persones que no en tinguin un coneixement suficient per seguir amb normalitat l'assignatura.

Competències

Específiques

- * CE15. Saber aplicar coneixements, estratègies i mètodes d'intervenció directes i indirectes sobre els/les destinataris (en el cas de l'assignatura, persones amb un trastorn psicopatològic i, si s'escau, persones rellevants del seu entorn i els diferents contextos (intervencions de baixa o alta intensitat en el context clínic)
- * CE18. Saber escollir i utilitzar correctament les tècniques i planificar els programes d'avaluació i intervenció adients per a assolir els objectius establerts.
- * CE20. Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)

Genèriques

- * CT12. Desenvolupar un compromís ètic i social, mostrant sensibilitat cap els problemes de les persones i comunitats.
- * CT14. Mostrar interès per la qualitat de la pròpia actuació i saber desenvolupar sistemes per a garantir la qualitat dels propis serveis.
- * CT17. Ser capaç de prendre decisions.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Com ja s'ha dit abans, s'estudiaran (a) quines són, a dia d'avui, les intervencions que compten amb suport empíric per al tractament dels diferents trastorns d'ansietat, els trastorns depressius (centrant-nos en el trastorn

Guia docent

depressiu major) i els trastorns de la conducta alimentària i (b) de manera molt general, els continguts bàsics d'aquestes diferents intervencions.

Continguts temàtics

Tema 1. La pràctica de la psicologia clínica en adults.

Delimitació del camp i aspectes conceptuals. Què és un tractament psicològic? Nivells d'intervenció a psicologia clínica i estratègies de derivació de tractament. Eficàcia, efectivitat i eficiència de les intervencions psicològiques. El moviment dels tractaments psicològics amb suport a la recerca i la pràctica clínica basada en proves. El llistat de tractament amb suport a la recerca de la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i les recomanacions de l'Institut Nacional per la Salut i l'Excel·lència en l'Atenció Clínica [NICE] del Regne Unit. El marc legislatiu que regula la pràctica de la psicologia clínica al Regne d'Espanya.

Tema 2. Introducció al tractament psicològic dels trastorns d'ansietat.

Breu resum sobre la caracterització clínica dels trastorns d'ansietat i dels seus factors d'instauració i manteniment. Presentació esquemàtica dels tractaments amb suport empíric per als diferents trastorns d'ansietat segons la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i principals recomanacions de l'Institut Nacional per la Salut i l'Excel·lència en l'Atenció Clínica (NICE) del Regne Unit. Els protocols transdiagnòstics per al tractament dels trastorns d'ansietat: fonamentació i objectius bàsics. El protocol unificat per al tractament transdiagnòstic dels trastorns emocionals del grup de Barlow: objectius generals i continguts específics dels diferents mòduls del protocol unificat.

Tema 3. Introducció al tractament psicològic dels trastorns depressius

Breu resum sobre la caracterització clínica del trastorn depressiu major i dels seus factors d'instauració i manteniment. Presentació esquemàtica dels tractaments amb suport empíric per al trastorn depressiu major de la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i principals recomanacions de l'Institut Nacional per la Salut i l'Excel·lència en l'Atenció Clínica (NICE) del Regne Unit. Descripció dels continguts bàsics del tractament d'activació conductual, de la teràpia cognitiva i de la psicoteràpia interpersonal per a la depressió.

Tema 4. Introducció al tractament psicològic dels trastorns de la conducta alimentària.

Breu resum sobre la caracterització clínica dels trastorns de la conducta alimentària dels seus factors d'instauració i manteniment. Presentació esquemàtica dels tractaments amb suport empíric per als trastorns de la conducta alimentària de la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i principals recomanacions de l'Institut Nacional per la Salut i l'Excel·lència en l'Atenció Clínica (NICE) del Regne Unit. Descripció dels objectius i continguts específics del protocol transdiagnòstic per al tractament dels trastorns de la conducta alimentària del grup de Fairburn.

Metodologia docent

Combinarà les exposicions sintètiques per part del professor dels continguts bàsics de cadascun dels temes (a les sessions de grup gran) amb les activitats amb format de seminari (sessions de grup mitjà) basades en el treball autònom de l'alumnat. Les sessions en format de seminari es dedicaran a analitzar i discutir aspectes relacionats amb la pràctica clínica basada en proves, de la presentació de casos clínics / simulacions de procediments d'intervenció dins l'aula i consultes de material divers (fonamentalment les guies i orientacions

Guia docent

de la Societat de Psicologia Clínica de l'APA i del NICE) i que s'acompanyaran dels corresponents guions de treball.

Volum de treball

1,84 presencials (46 hores), 4,16 no presencials (104 hores) 6 totals (150 hores).

L'estimació de presencialitat s'ha calculat a partir dels dies lectius d'acord amb allò que apareix al calendari de la Facultat de Psicologia i dels horaris aprovats per a la impartició de l'assignatura.

Activitats de treball presencial (1,84 crèdits, 46 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions magistrals	Grup gran (G)	Presentació sintètica per part de la professora (classe magistral) del contingut bàsic de cada tema.	26
Seminaris i tallers	Seminaris de pràctica i discussió	Grup mitjà (M)	<p>Sessions dedicades a discutir aspectes conceptuals i pràctics de cada tema. Per a cada seminari hi haurà material per als seminaris a Campus Extens.</p> <p>Seminari 1. Accés als llocs web de la Society of Clinical Psychology de l'APA i del NICE (secció de salut mental) per conèixer quins són els seus continguts i estructura.</p> <p>Seminari 2. Seminari corresponent al tema 2. (a) Revisió dels continguts del Protocol Unificat sobre conductes provocades per l'emoció / evitació emocional, (b) sobre casos clínics, programació de l'aplicació de tècniques d'exposició situacional, (c) pràctica d'exposició interoceptiva dins l'aula.</p> <p>Seminari 3. Seminari corresponent al tema 3. Sobre casos clínics, detectar TRAPs i generar TRACs d'acord amb el procediment indicat al programa d'activació conductual per a la depressió.</p> <p>Seminari 4. Seminari corresponent al tema 4. Sobre registres d'ingesta d'una pacient amb problemes de conducta alimentària, desenvolupar estratègies per tal de regularitzar el patró d'ingesta i minvar la probabilitat d'aparició d'episodis d'ingesta voraç.</p>	14
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	S'orientarà la feina dels estudiants per a la preparació de les diferents activitats programades.	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,16 crèdits, 104 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Lectures i realització de les activitats programades per a les sessions de seminari. Inclou, evidentment, la preparació per als exàmens parcials.	104

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

De forma esquemàtica l'avaluació dels aprenentatges, que s'especificarà amb més detall en els apartats posteriors, inclou els següents elements (indicant-ne el pesos que tenen a la qualificació final):

- Dos exàmens parcials: 45% de la qualificació final per a cadascuna de les proves. Recuperables en període d'avaluació extraordinària, sempre que s'hi hagin presentat en el moment indicat de l'avaluació continuada.
- Participació activa no instigada i centrada en la tasca als seminaris (sessions presencials de grup mitjà): 10% de la qualificació.

En el cas que la puntuació a un dels exàmens parcials sigui inferior a 5, però la mitjana ponderada de les tres activitats d'avaluació arribàs a la qualificació d'aprovat, la nota final de l'assignatura seria de 4,5.

Per determinar la qualificació final a l'assignatura, s'aplicarà la mitjana ponderada dels dos exàmens parcials (sempre que la puntuació a totes dues sigui igual o superior a 5) i la participació als seminaris.

Quant a les activitats que tenen avaluació recuperable, es podran reavaluar en els següents casos: (a) haver rebut avaluació negativa (però en cap cas per un No presentat) (b) no haver estat avaluades degut a causes relacionades amb la salut pròpia o d'un familiar de primer grau i/o judicials que afectin l'estudiant i que estiguin justificades documentalment (però, en cap cas, com ja s'ha indicat, per un No presentat que no tenguí relació amb cap de les raons abans esmentades).

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposicions magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Presentació sintètica per part de la professora (classe magistral) del contingut bàsic de cada tema.
Criteris d'avaluació	Dues proves (ambdues recuperables, sempre que s'hi hagin presentat en el moment indicat de l'avaluació continuada)

Guia docent

Percentatge de la qualificació final: 45% cadascuna de les dues proves. Copiar o fer servir qualsevol altre procediment fraudulent per donar resposta a les qüestions plantejades en aquestes proves portarà directament la qualificació final de zero per a tota l'assignatura.

La **primera prova** avaluarà els coneixements dels temes 1 i 2. Data de realització:

Dimarts 12 de novembre de 2019 a les 8,30 h.

La **segona prova** avaluarà els coneixements dels temes 3 i 4. Data de realització:

Dilluns 10 de gener de 2020 a les 12:30 h (data de l'avaluació complementària).

Es podran recuperar els parcials no superats durant el període d'avaluació extraordinària sempre que s'hagin presentat a les proves en el seu moment sense assolir la qualificació mínima requerida (5).

Cadascuna de les proves parcials estarà formada per cinc preguntes de resposta breu.

Quant als **critèris de correcció**, se seguiran les següents directrius:

- Resposta correcta que inclogui tots els aspectes que es consideren bàsics i essencials d'allò que es demana, sense generalitats que no aportin coneixement específic del nivell del grau que es cursa, ni faltes d'ortografia: entre 8 i 10 en funció de la qualitat de la redacció, estructuració i riquesa de matisos.
- Resposta correcta però incompleta (on hi manqui algun aspecte considerat important i que suposi un menyscapse seriós per a la integritat dels continguts demanats): 5.
- Presència d'algun error conceptual bàsic, resposta parcial en què hi manquin algun o alguns dels aspectes fonamentals d'allò que es demana, respondre amb generalitats que no aportin coneixement específic d'acord amb el nivell acadèmic en què ens trobam o no respondre a allò que es demana: 0 punts.

Totes les preguntes tendran el mateix pes.

Percentatge de la qualificació final: 90% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 90% per a l'itinerari B

Seminaris de pràctica i discussió

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Sessions dedicades a discutir aspectes conceptuals i pràctics de cada tema. Per a cada seminari hi haurà material per als seminaris a Campus Extens. Seminari 1. Accés als llocs web de la Society of Clinical Psychology de l'APA i del NICE (secció de salut mental) per conèixer quins són els seus continguts i estructura. Seminari 2. Seminari corresponent al tema 2. (a) Revisió dels continguts del Protocol Unificat sobre conductes provocades per l'emoció / evitació emocional, (b) sobre casos clínics, programació de l'aplicació de tècniques d'exposició situacional, (c) pràctica d'exposició interoceptiva dins l'aula. Seminari 3. Seminari corresponent al tema 3. Sobre casos clínics, detectar TRAPs i generar TRACs d'acord amb el procediment indicat al programa d'activació conductual per a la depressió. Seminari 4. Seminari corresponent al tema 4. Sobre registres d'ingesta d'una pacient amb problemes de conducta alimentària, desenvolupar estratègies per tal de regularitzar el patró d'ingesta i minvar la probabilitat d'aparició d'episodis d'ingesta voraç.
Críteris d'avaluació	Participació activa no instigada i centrada en la tasca (responent a les activitats plantejades a les sessions en format de seminari o a les qüestions que durant el seminari puguin anar sorgint)

Percentatge de la qualificació final: 10%

1 intervenció = la qualificació, en funció de la qualitat de la intervenció, oscil·larà entre 2 i 3.

2 intervencions: la qualificació, en funció de la qualitat de les intervencions, oscil·larà entre 4 i 5.

Guia docent

3 intervencions: la qualificació, en funció de la qualitat de les intervencions, oscil·larà entre 6 i 7.

4 intervencions: la qualificació, en funció de la qualitat de les intervencions, oscil·larà entre 8 i 9.

5 intervencions: la qualificació, en funció de la qualitat de les intervencions, podrà arribar fins a 10.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Barlow, D.H. (Ed.) (2008). Clinical handbook of psychological disorders. A Step-by-Step Treatment Manual (Fourth Edition) New York: Guilford.

Bibliografia complementària

Society of Clinical Psychology (APA) <http://www.div12.org/psychological-treatments/>

National Institute for Health and Care Excellence (NICE) <http://www.nice.org.uk>

